

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/42/2017
Identifikačné číslo spisu: 6714010251
Dátum vydania rozhodnutia: 09.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6714010251.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvinenej F. U. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 9. augusta 2017 v Bratislave dovolanie obvinenej F. U. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Vladimíra Várinského proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. mája 2015, sp. zn. 3To/38/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej F. U. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 20. februára 2015, č. k. 5T/64/2014-763 uznal obvinenú F. U. (spolu s obvineným K. G.) za vinnú zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. spáchaného vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

11. novembra 2013 v čase okolo 21:35 hod. vo Zvolene, okres Zvolen, na autobusovej stanici SAD pri nástupišti č. 16 a č. 1 po predchádzajúcej vzájomnej dohode s M. B., nar. XkX. Q. XXXX a A. H., nar. XkX. T. XXXX spoločne pristúpili k F. V., nar. Xk. Q. XXXX, kde ho najprv oslovila obvinená F. U. s otázkou, kam cestuje a či nechce u nich prespať, s čím nesúhlasil, na čo k nemu priskočila obvinená F. U. a strhla mu z krku retiazku zo žltého kovu a zároveň ho aj udierala do oblasti tváre a vyhrážala sa mu zabitím, kde k poškodenému počas napádania hneď pristúpili obvinení K. G. a A. H., pričom obvinený K. G. udrel poškodeného do oblasti tváre a následne mu A. H. vytrhol z rúk čiernu kabelu, v ktorej bola plynová pištoľ MOD-315 auto, kaliber 8 mm čiernej farby so zásobníkom a 1 ks slepého náboja, 8 mm C5, fľaša s alkoholom Familia-Vódka 0,2 l, mobilný telefón zn. Samsung a osobné doklady, peňaženka s finančnou hotovosťou 50 Eur, s ktorou sa presunuli ďalej, kde ju prehľadal obvinený K. G. a vzal z nej plynovú pištoľ, z ktorej aj vystrelil, pričom keď poškodený žiadal o vrátenie kabely a išiel po ňu k obvinenému, do cesty sa mu postavil obvinený A. H. a udrel poškodeného do tváre, pričom obvinená M. B. spolu s ostatnými obvinenými sa poškodenému po celý čas vyhrážali, že ho zabijú, aby im dal pokoj a nevolal políciu, čo u poškodeného vyvolalo obavu o život, z ktorého dôvodu z miesta ušiel, aby vyhľadal policajnú hliadku, pričom po príchode policajnej hliadky obvinený K. G. odhodil retiazku poškodeného do trávy a vyššie uvedená plynová pištoľ bola nájdená u obvineného K. G. a fľaša s alkoholom Vódka u

M. B., čím týmto svojím spoločným konaním spôsobili poškodenému krádežou vyššie uvedenej pištole, finančnej hotovosti 40 Eur, žltej retiazky a fľaše alkoholu Vodka 0,2 l F. V.Á., nar. Xk. Q. XXkXX, trvale bytom Q. XkX odcudzením škodu vo výške 100,50 Eur.

Okresný súd obvinenej za to uložil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák., § 46 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 6 (šesť) mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.). Zároveň podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozhodnutiu podali obvinení F. U., K. G. a prokurátor odvolania. Na podklade odvolania prokurátora a obvineného K. G. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 27. mája 2015, sp. zn. 3To/38/2015 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok u oboch obvinených vo výrokoch o uložených trestoch odňatia slobody a spôsobe ich výkonu. V zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám o trestoch tak, že obvinenej F. U.Ž. podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák., § 46 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.). Obvinenému K. G. znížil trest odňatia slobody na 18 (osemnásť) mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.). Odvolanie obvinenej F. U. podľa § 319 Tr. por. zamietol. V ostatných častiach ostal napadnutý rozsudok nezmenený.

Zvýšenie trestu obvinenej F. U.Ž. odôvodnil odvolací súd nezistením podmienok na ukladanie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Naopak vzhľadom dôvod na ukladanie trestu s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák., keďže obvinená sa zločinu lúpeže dopustila krátko po vykonaní predchádzajúceho trestu za zločin toho istého druhu. Pri ukladaní trestu taktiež prihliadol na doterajší spôsob života obvinenej, závažnosť skutku, potrebu ochrany spoločnosti pred protizákonným konaním obvinenej. Odvolací súd nemal pochybnosti o spôsobe spáchania skutku a vine obvinenej, pričom nezistil žiadne procesné ani hmotnoprávne pochybenia súdu prvého stupňa. Námietky obvinenej boli zodpovedané už v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil. Ani odvolací súd nemal z vyjadrení poškodeného a ostatných dôkazov pochybnosti o narušení zdravotného stavu obvinených a nezistil dôvod na skúmanie ich duševného stavu.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala obvinená prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Vladimíra Várinského dňa 24. novembra 2015 dovolanie, ktoré oprela o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinená v rozsiahlom dovolaní argumentovala nerešpektovaním jej práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu (v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), keď súdy nižšieho stupňa vyhodnotili vykonané dôkazy nesprávne, jednostranne, v jej neprospech. Skutkové závery oprelí o výpovede obvineného K. G. a poškodeného F. V. bez vysporiadania sa s jej obhajobou a dôkazmi svedčiacimi v jej prospech (najmä so závermi odborného vyjadrenia znaleckej organizácie PEMMO, s. r. o. č. 4/2015, znaleckým posudkom o duševnom stave poškodeného zo 7. marca 2014, výpoveďami príslušníkov Mestskej polície Zvolen, výpoveďou svedka A. H.). Súdy svoje rozhodnutia a procesný postup nezdôvodnili právne konformným spôsobom, keď presvedčivo neobjasnili, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení navzájom si odporujúcich dôkazov, pri ustálení viny a ukladaní trestu. Taktiež racionálne nevysvetlili dôvod nevyhovenia jej návrhom na doplnenie dokazovania (kontrolný znalecký posudok na obvinenú a žiadosť o správu, či sa medzi jej osobnými vecami nachádza retiazka). V ďalšej časti dovolania obvinená poukázala na skutočnosť, že sa nedopustila konania spôsobom popísaným v skutkovej vete. V nadväznosti na to uviedla priebeh skutku s tým, že výpoveď poškodeného je nepravdivá a rozporná. Súčasne vyjadrila pochybnosť nad závermi znaleckého posudku k duševnému stavu poškodeného s ohľadom na nesprávny postup znalca MUDr.

Kvetoslava Moravčíka pri vyšetrovaní duševného stavu obvinených (znalec obvinených vyšetril až po vypracovaní znaleckého posudku druhou znalkyňou a jeho odovzdaní orgánom činným v trestnom konaní, pričom bral do úvahy výsledky psychiatrického vyšetrenia inej osoby). Je pochybnosť, či poškodený s ohľadom na alkoholické opojenie ťažkého stupňa v kombinácii s liekmi na organickú depresívnu poruchu bol schopný vnímať prežité udalosti, zapamätať si ich a následne správne reprodukovať. V dôsledku skoršieho úrazu hlavy sa pritom u poškodeného dodnes prejavuje zhoršenie schopnosti riadne si zapamätať prežité udalosti, pričom aj znalci u poškodeného zistili patrnú tendenciu k manipuláciám, klamstvám, presúvaniu viny na okolie, nízky prah pre uvoľnenie agresivity a impulzivitu. Poškodený bol v čase skutku v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, preto mu neostávala iná možnosť, ako sa stavať do role obeť, pričom pred znalcami uviedol, že nemal záujem vypovedať a konal na nátlak polície. Za nepravdivú považovala taktiež výpoveď obvineného G. z hlavného pojednávania, keď urobil vyhlásenie o vine, ale súčasne uviedol, že sa počas skutku sústredil na privolanie pomoci, aj keď mal byť útočníkom. Jeho výpoveď je v podstatných častiach rozporná aj s výpoveďou poškodeného. Obvinený prezentoval tri rozdielne verzie spáchania skutku (dve v konaní a jednu v súkromnom liste adresovanom obvinenej). V prospech obvinenej svedčí výpoveď obvineného H., ktorý nepotvrdil tvrdenia poškodeného a obvineného G., odborné vyjadrenie znaleckej organizácie PEMMO, s. r. o. o nepoškodení retiazky, výpovede príslušníkov Mestskej polície Zvolen, ktorým poškodený uviedol, že s obvinenými komunikoval dobrovoľne, k hádke prišlo neskôr a obvinení z miesta činu neutekali, ale kráčali pokojne. S týmito okolnosťami sa súdy nižšieho stupňa nevysporiadali. Odvolací súd sa naopak zaoberal pričetnosťou obvinenej v čase spáchania skutku, ktorá nebola v konaní sporná. Obvinená mala preto pochybnosti, či sa odvolací súd vôbec oboznámil s jej odvolacími námietkami. Nakoľko vina obvinenej nebola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, dovolaciu súde navrhol, aby vyslovil, že z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. bol napadnutým rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por., § 168 ods. 1 Tr. por., § 319 Tr. por., § 188 Tr. zák., čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech obvinenej F. U., zrušil napadnuté rozhodnutie, rozsudok Okresného súdu Zvolen, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, Okresnému súdu Zvolen prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a obvinenú F. U. nevzal do väzby.

Súd prvého stupňa v súlade s § 376 Tr. por. zaslal 21. apríla 2016 dovolanie obvinenej na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Zvolen, poškodenému F. V. a spoluobvinenému K. G.. Zákonné právo využil iba okresný prokurátor.

Okresný prokurátor považoval dôvody dovolania za neodôvodnené a v rozpore s § 368 Tr. por. a nasl. Zákonne vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že obvinená sa dopustila predmetného konania, ktoré naplnia zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák. Postupom orgánov činných v trestnom konaní a súdov neboli porušené práva obvinenej na obhajobu. Obvinená mala možnosť sa ku skutku vyjadriť. Rozsudky oboch súdov sú odôvodnené a zrozumiteľné, s relevantnými odpoveďami k obhajobe obvinenej. Vykonané výsluchy svedkov, poškodeného a obvineného G. dostatočným spôsobom preukazujú spáchanie skutku obvinenou. V tejto súvislosti poukázal na jednotlivé skutočnosti z výpovedí obvineného G., poškodeného, príslušníkov Mestskej polície a Policajného zboru, z ktorých vyplýva vina obvinenej, resp. potvrdenie výpovede poškodeného, ktorého považoval za vierohodného. Znalci u poškodeného nezistili narušenie jeho úsudku, ani deficit krátkodobej a dlhodobej pamäte. Prokurátor nevzhladol ani potrebu vypracovania kontrolného znaleckého posudku na vyšetrenie duševného stavu poškodeného. Nepoužitelnosť znaleckého posudku vo vzťahu k obvineným nemal dopad na zákonnosť znaleckého posudku na poškodeného. Nezodpovedný prístup znalcov aj pri vypracovávaní znaleckého posudku na poškodeného je len vo forme domnienok obvinenej. Znalci boli vypočutí k duševnému stavu poškodeného a ich výpovede nezakladajú pochybnosť o správnosti ich záverov. Dovolaciu súde navrhol dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo na konci januára 2017 (dátum expedovania podania absentuje, pripojené sú

iba doručeny) a opätovne 5. júna 2017 zaslané obvinenej, jej obhajcovi, poškodenému a obvinenému G., ktorí na podanie nereagovali.

Dovolanie obvinenej bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené 14. júla 2017.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvinenou F. U. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Zvolen, t.j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvinenej však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinená namietla porušenie práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu jednostranným vyhodnotením dôkazov v jej neprospech a z toho vyplývajúci nesprávny záver o jej vine, ďalej nevyhovením návrhu na doplnenie dokazovania a nedostatočným odôvodnením rozhodnutí. Postupom súdov došlo k porušeniu práva na obhajobu a k nesprávne právnemu posúdeniu zisteného skutku.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci

boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

V predmetnej trestnej veci nastali dôvody povinnej obhajoby v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Tr. por. vzatím obvinenej do väzby na základe uznesenia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Zvolen zo 14. novembra 2013, sp. zn. 0Tp/421/2013, preto opatrením z 19. novembra 2013, sp. zn. 0Tp/421/2013 bol obvinenej ustanovený obhajca JUDr. Vladimír Varinský (č. l. 86), ktorý obvinenú zastupoval počas prípravného konania, konania pred súdom a v súčasnosti zastupuje aj v dovolacom konaní. Obhajca pristupoval k obhajobe obvinenej aktívne, zúčastňoval sa výsluchov, ako aj hlavných pojednávaní, podával návrhy a opravné prostriedky, teda dohliadal na uplatňovanie práv obvinenej. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvinenej na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že obvinenej bolo umožnené uplatnenie práva zvoliť si obhajcu už v čase pred vzatím do väzby, kedy bola o svojom práve riadne poučená pri zadržaní (č. l. 40) a pri výsluchoch pred povereným príslušníkom Policajného zboru, resp. vyšetrovateľom (č. l. 41, 42, 114) a pred sudcom pre prípravné konanie (č. l. 61). Obvinená si obhajcu nezvolila a do zápisníc o výsluchoch výslovne uviedla, že si obhajcu nevolí, ani ho nežiada a v prípade jeho zvolenia, túto skutočnosť oznámi vyšetrovateľovi. O ustanovenie obhajcu požiadala až po vyhlásení uznesenia o vzatí do väzby (č. l. 63). Dovolaací súd nezistil porušenie práv obvinenej na obhajobu ani v období medzi vzatím obvinenej do väzby a ustanovením obhajcu, keďže v tomto čase nebol uskutočnený žiadny úkon.

Pokiaľ ide o obvinenou namietané nevykonanie dôkazov (kontrolného znaleckého posudku na vyšetrenie duševného stavu obvinenej a vyžiadanie správy z ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica, či sa medzi jej osobnými vecami nachádza nejaká retiazka), takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

V nadväznosti na to je potrebné poukázať na skutočnosť, že okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom 20. februára 2015 rozhodol o návrhu obvinenej na doplnenie dokazovania tak, že návrh na vykonanie znaleckého dokazovania k duševnému stavu obvinenej podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol a následne podľa § 274 ods. 1 Tr. por. vyhlásil dokazovanie za skončené. Je pravda, že o druhom návrhu súd nerozhodol, avšak k retiazke s tromi srdiečkami sa súd vyjadril v odôvodnení rozsudku, pričom zo záznamu o obmedzení osobnej slobody (č. l. 39) je zrejmé, že takáto retiazka bola u obvinenej zaistená pri zadržaní. Existencia retiazky teda nebola sporná a vyplývala zo spisu.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. naopak nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Z uvedeného teda vyplýva, že pod porušenie práva na obhajobu nepatrí hodnotenie a rozsah vykonaného dokazovania súdmi nižšieho stupňa.

Zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a procesne (rozhodnutím súdu) podložené odmietnutie dôkazných návrhov obvinenej teda nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia;

správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

V predmetnej trestnej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce zistenie, podľa ktorého obvinená F. U. spáchala skutok tak, ako je uvedené v rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, ktoré nemali pochybnosti o vine obvinenej. Skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., zo spáchania ktorého bola obvinená uznaná za vinnú. Dovolací súd pritom nezistil, že by skutok popísaný v skutkovej vete bol subsumovaný pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu, nebol trestným činom, ale sa jednalo o iný trestný čin. V tejto súvislosti dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že iné skutočnosti nie je oprávnený skúmať.

Na uvedené nemali vplyv ani obvinenou uvádzané rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a poukaz na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jedným z práv obvinených je aj právo na obhajobu, na presvedčivé vyhodnotenie dôkazov a náležité odôvodnenie rozhodnutia ako súčasť práva na spravodlivý súdny proces, avšak dovolací súd je pri preskúmaní prípadného porušenia týchto práv limitovaný ustanoveniami Trestného poriadku o dovolaní. Ako bolo naznačené vyššie, musí ísť o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, ktoré však v konaní zistené nebolo, nakoľko obvinená mala možnosť sa vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, pričom odlišné vysporiadanie sa s dôkazmi v rozpore s predstavami obvinenej nie je spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Ešte prísnejšie je dovolací súd obmedzený pri prieskume dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a to skutkovým zistením ustáleným súdmi nižšieho stupňa. Túto skutočnosť nemôžu ovplyvniť ani obvinenou prezentované rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 7/2013 a 1 TdoV 16/2011, ktoré sa dotýkali pochybností o výške

škody a z toho odvodenej právnej kvalifikácie, resp. pochybností o správnosti právnej kvalifikácie. V prejednávanej trestnej veci obvinená nenamietala právnu kvalifikáciu, ale vykonané dokazovanie a z toho vyplývajúcu nevinu. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvinenej, však svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. teda neboli dané.

Je zrejmé, že v rozsahu námietok obvinenej F. U. neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., a preto najvyšší súd jej dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.